

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

Tussenrapportage EU-rapporteur Klimaat

aan Leden en plv. leden van de vaste commissie voor KGG
in afschrift aan Leden en plv. leden van de vaste commissies voor EZ en EUZA
van Felix Klos (D66)
datum 16 juli 2026
onderwerp Tussenrapportage EU-rapporteur Klimaat

Introductie

De vaste commissie voor Klimaat & Groene Groei heeft mij aangesteld als EU-rapporteur Klimaat, met onder andere als doel de informatiepositie van de Kamer op het aangekondigde 2040-klimaatmaatregelenpakket van de EU te versterken. Ook is aan mij het mandaat verleend om actief het standpunt van een meerderheid van de Kamer uit te dragen dat er een stevig en ambitieus Europees 2040-maatregelenpakket ten behoeve van een gelijk speelveld dient te komen, geijkt op het binnen de EU behalen van de netto 90%. Ik breng tussentijds verslag uit over de gesprekken die ik op 29 juni jl. heb gevoerd met een aantal relevante partijen, waaronder vertegenwoordigers van de Europese instellingen en bij de Permanente Vertegenwoordiging van Nederland bij de EU (zie [bijlage 1](#)).

Terugkoppeling over de ondernomen activiteiten

Tijdens de gevoerde gesprekken heb ik aan de hand van een aantal vooraf geïdentificeerde vragen getracht meer inzicht te verkrijgen in het aangekondigde 2040-klimaatmaatregelenpakket van de EU, het proces en de tijdlijn. Daarbij heb ik allereerst navraag gedaan welke wijzigingen de Europese Commissie (hierna: Commissie) voornemens is door te voeren in de EU-wetgeving, zodat deze in lijn wordt gebracht met het 2040-klimaatdoel van de EU. Ook heb ik de Commissie bevraagd of het 2040-maatregelenpakket van de EU zal worden geijkt op het binnen de EU behalen van de 90% reductie en hoe de Commissie zal borgen dat het 2040-maatregelenpakket uitvoerbaar en betaalbaar is voor huishoudens en bedrijven. De randvoorwaarden om de 2030- en 2040-doelstellingen te kunnen behalen zijn ook besproken. Ik heb ook specifiek navraag gedaan over het opstellen van regels voor het inzetten door de EU-lidstaten van internationale koolstofkredieten. In lijn met het aan mij verstrekte mandaat heb ik op 29 juni jl. namens de Kamercommissie KGG ook in Brussel het position paper aan de Europese Commissie overhandigd en toegelicht. Deze is tevens verzonden aan het Europees Parlement en nationale parlementen met de uitnodiging om hier het gesprek over aan te gaan.

EU-breed 2040-klimaatdoel vastgelegd in Europese klimaatwet: netto 90% vermindering uitstoot broeikasgassen t.o.v. 1990, waarvan maximaal 5% flexibel

Op 10 december jl. bereikten de Raad en het Europees Parlement een akkoord over het EU-brede klimaattussendoel voor 2040, die inmiddels ook juridisch is verankerd in de Europese klimaatwet: de EU dient tegen 2040 t.o.v. 1990 netto 90% minder broeikasgassen uit te stoten, waarvan wel maximaal 5% van deze doelstelling mag worden behaald via de aanschaf van internationale koolstofkredieten. Gelet op deze flexibiliteit, is de verwachting van enkele van de gesprekspartners dat de Commissie met een invullingsplan zal komen dat optelt tot de benodigde 90%-vermindering. Hoewel een meerderheid van de gesprekspartners zich positief toont over het inzetten door de EU van internationale koolstofkredieten, gaf een deel ook aan dat het liever had gezien dat dit bovenop de binnen de EU te behalen vermindering van 90% uitstoot was gekomen. Een van de argumenten daarbij is dat de EU er economisch baat bij heeft in de EU zelf te investeren in plaats van erbuiten. Onderzoek door de Europese Wetenschappelijke Klimaatraad (ESABCC) heeft daarnaast uitgewezen dat het binnen de EU realiseren van een netto 90% reductie haalbaar is.¹ Ook met minstens 85% reductie in 2040 is er echter een versnelling van vermindering van de uitstoot nodig en blijft de EU op weg om het energiesysteem te verduurzamen.

Herziening EU-emissiehandelssysteem: verhit debat over wel of geen afzwakking

Het eerste belangrijke EU-voorstel uit het 2040-klimaatmaatregelenpakket van de EU dat zal worden gepresenteerd is de ETS-herziening. De verwachte publicatiedatum is 17 juli 2026.² Het EU-ETS wordt door alle gesprekspartners beschouwd als de hoeksteen van het Europese klimaatbeleid en (vanwege de ingebouwde prijsprikkels) een uiterst effectief instrument om de industrie aan te zetten tot verduurzaming. Het ETS zal ook na 2030 doorlopen, met dezelfde structuur, maar de Commissie zal wel een aantal aanpassingen doorvoeren. Het gaat daarbij in het bijzonder om 1) de lineaire reductiefactor (waardoor de uitstoot binnen het ETS jaarlijks moet afnemen; deze is nu op jaarbasis 4,4%), 2) het al dan niet verder afbouwen van gratis uitstootrechten, die tot doel hebben om een koolstofweglekeffect te voorkomen, en 3) de bestemming van de ETS-inkomsten.

Lineaire reductiefactor vanaf 2030: naar nul uitstoot in 2040 of meer tijd geven aan de industrie om te decarboniseren?

¹ <https://climate-advisory-board.europa.eu/reports-and-publications/scientific-advice-for-amending-the-european-climate-law-setting-climate-goals-to-strengthen-eu-strategic-priorities>

² De commissie KGG heeft tijdens de strategische procedurevergadering KGG van 23 april 2026 besloten om de Europese Commissie te verzoeken een technische briefing over de ETS-herziening te verzorgen. Verder is besloten om via Parlement & Wetenschap een EU-wetenschapstoets uit te laten voeren over de ETS-herziening.

Met het doortrekken van het huidige ETS-beleid zullen de ETS1-sectoren tegen 2040 uitkomen op nul emissies. De verwachting die de meeste gesprekspartners hebben uitgesproken is dat de Commissie zal kiezen voor een iets minder steile lineaire reductiefactor vanaf 2031 of 2036, waardoor de ETS-sectoren in 2040 niet meer geheel gedecarboniseerd hoeven te zijn en daardoor iets meer ruimte krijgen. De meeste gesprekspartners wezen er ook op dat een belangrijk vraagpunt is wat de meest kosteneffectieve bijdrage van het EU-ETS is aan het behalen van de 2040-doelstelling. Een van de gesprekspartners acht het daarom van belang dat bij het ETS-voorstel een effectbeoordeling (impact assessment) zit die hierop ingaat. Indien de Commissie ervoor kiest het huidige ETS-beleid te wijzigen, betekent dit ook dat er extra decarbonisatie-inspanningen gevonden zullen moeten worden binnen andere sectoren, zoals de gebouwde omgeving of transport. Door een van de gesprekspartners wordt er op gewezen dat het allicht verstandiger is voor de ETS1-sectoren om nu vol aan de slag gaan met decarboniseren, gelet op het feit dat 2050 ook weer niet heel ver weg is. Bij een lagere ETS-prijs of meer vrije uitstootrechten neemt de business case voor investeringen in verduurzaming echter af. Een andere gesprekspartner geeft echter ook aan dat voor enkele sectoren die onder ETS1 vallen, zoals de chemische industrie, het niet haalbaar lijkt te zijn om in 2040 geheel gedecarboniseerd te zijn. Voor elektriciteitsproductie zou de opgave om geheel te decarboniseren in de periode 2030-2040 minder complex zijn, mits er sprake blijft van een (prijs)prikkel.

Vrije uitstootrechten: verdere afbouw of minder afbouw, maar dan wel verbinden aan strikte voorwaarden?

Vrije uitstootrechten hebben tot doel om een koolstofweglekeffect te voorkomen; met het instellen van het *Carbon Border Adjustment Mechanism* (CBAM) zullen onder het huidige ETS de vrije uitstootrechten worden afgebouwd.³ In het kader van de aankomende ETS-herziening wordt door verschillende partijen benoemd dat de Commissie de verdere afbouw van gratis uitstootrechten echter aan het heroverwegen is. Daar tegenover staat dat de Commissie ook van plan is om het gebruik van vrije uitstootrechten door de industrie voorwaardelijk te gaan maken aan het doen van investeringen in decarbonisatie van de industrie in de EU (conditionaliteit). Hoe deze conditionaliteit precies vorm zal krijgen en de mate waarin de Commissie vrije uitstootrechten binnen het EU-ETS wil behouden, is op het moment van schrijven niet bekend.

ETS-inkomsten: meer richten op verduurzaming industrie?

³ <https://www.emissieautoriteit.nl/regelgeving/eu-ets-stationair/toewijzing-gratis-emissierechten/carbon-leakage-2021-2030-risicovolle-sectoren>

Het ETS levert ook inkomsten op en deze zullen naar verwachting vanaf 2030 toenemen. Op dit moment gaan de ETS1-inkomsten vooral naar het Innovatiefonds, Modernisatiefonds en naar de lidstaten. De Commissie wil naar verwachting een nieuw fonds oprichten: de Industriële Decarbonisatie Bank. Deze zal de energie intensieve industrie gaan ondersteunen met het opschalen van gebruik van waterstof, inzet van afvang en opslag van CO₂ en bij elektrificatie. In meerdere EU-lidstaten gaan de inkomsten uit het ETS geheel naar de algemene middelen in plaats van dat deze rechtstreeks worden bestemd voor klimaatmaatregelen. Ook blijkt er EU-breed maar een beperkt deel van deze gelden bestemd te worden voor verduurzaming van de industrie. De Commissie zou daarom op dwingender wijze willen gaan voorschrijven dat de lidstaten inkomsten uit het ETS aan klimaatmaatregelen en in het bijzonder verduurzaming van de industrie dienen uit te geven. Voor Nederland geldt momenteel dat de ETS-inkomsten naar de algemene middelen gaan, maar dat er tegelijkertijd meer geld wordt uitgegeven aan klimaatmaatregelen dan dat er aan ETS-inkomsten wordt ontvangen.

Een rol voor koolstofverwijdering, CCS en koolstofkredieten binnen het EU-ETS vanaf 2030?

De Commissie is volgens meerdere gesprekspartners ook aan het onderzoeken of koolstofverwijderingen, CO₂-afvang en opslag (CCS) en koolstofkredieten onderdeel van het ETS kunnen worden en zo ja, op welke wijze dat vormgegeven dient te worden. Een van de door gesprekspartners genoemde opties is dat de Commissie koolstofverwijdering vanaf 2036 een plek zal geven binnen het ETS. Op basis van de gevoerde gesprekken in Brussel lijkt de Commissie internationale koolstofkredieten buiten het ETS te willen houden of deze slechts in beperkte mate onderdeel te laten zijn van het ETS. Een van de gesprekspartners wijst daarbij op het risico van het direct opnemen in het ETS van koolstofkredieten: dit zou industriële installaties de mogelijkheid bieden om alleen te gaan compenseren in plaats van te reduceren, wat op termijn wel nodig zal zijn. Een ander interessante kwestie binnen de ETS-herziening betreft de luchtvaartsector en de vraag in hoeverre de Commissie vluchten van de EU naar buiten de EU onderdeel wil laten uitmaken van EU ETS. Op 31 december 2026 komt een uitzondering voor de luchtvaart ("stop the clock") ten einde waardoor tot dan toe enkel intra-EU vluchten onder het ETS vielen.⁴

Onderhandelingen over voorstel uit april tot wijziging marktstabiliteitsreserve (MSR) EU-ETS1 tot nader order stilgelegd

⁴ https://climate.ec.europa.eu/eu-action/transport-decarbonisation/reducing-emissions-aviation_en

Vooruitlopend op de ETS-herziening heeft de Commissie in april 2026 een voorstel tot wijziging van het bij het ETS behorende besluit inzake de marktstabiliteitsreserve (MSR) uitgebracht. De MSR heeft als doel om de ETS-prijs stabiel te houden. Een gesprekspartner raadt aan dat de MSR gebaseerd moet blijven op objectieve regels en niet onderdeel moet worden van een politiek debat. De in april voorgestelde wijziging komt erop neer dat overbodige uitstootrechten niet meer mogen worden vernietigd. Dit heeft als nadelig gevolg dat de uitstoot binnen ETS niet extra kan worden verlaagd. De Raad heeft besloten de onderhandelingen hierover uit te stellen. Een deel van de lidstaten wenst dat de Commissie eerst met een effectbeoordeling (impact assessment) van dit voorstel komt. Een andere groep lidstaten, waaronder Nederland, wenst verder dat over alle ETS-voorstellen tegelijk onderhandelingen wordt gevoerd, zodat de effecten van deze voorstellen integraal kunnen worden gezien.⁵ In het kader van de ETS-herziening zullen er naar verwachting nog meer wijzigingen aan de MSR worden voorgesteld.

Overige voorstellen uit het 2040-klimaatmaatregelenpakket EU volgen eind 2026

Op het moment van schrijven heeft de Commissie over de voorstellen die later in het jaar (naar verwachting december) zullen volgen enkel een aantal publieke consultaties gehouden, met daarbij een algemene toelichting op wat de voorstellen zullen inhouden.⁶ Het gaat om wijzigingen van de verordeningen 1) voor landgebruik, verandering van landgebruik en bosbouw (LULUCF), 2) betreffende bindend jaarlijkse broeikasgasemissiereducties door de lidstaten van 2021 tot en met 2030 (de "Effort Sharing Regulation", ESR), 3) inzake de governance van de energie-unie en de klimaatactie en de richtlijnen 4) hernieuwbare energie (RED) en energie-efficiëntie (EED). De verwachting is dat er een gecombineerd voorstel zal komen voor LULUCF en ESR onder de werktitel "Herziening van de nationale doelstellingen en flexibiliteitsregelingen in het EU-klimaatbeleidskader na 2030." De overige voorstellen (governance, RED en EED) worden vermoedelijk losse EU-voorstellen. Een belangrijke vraag bij het aangekondigde pakket is welke stappen noodzakelijk zijn in het post-2030 raamwerk om tot netto -90% uitstoot van broeikasgassen in de EU

⁵ Op verzoek van de commissie KGG hebben enkele wetenschappers via Parlement & Wetenschap naar de effecten van het MSR-voorstel gekeken en hierover op 19 juni jl. een factsheet gepubliceerd. De factsheet is hier te vinden: https://parlementenwetenschap.nl/wp-content/uploads/2026/06/260620_Factsheet_Marktsstabiliteitsreserve_ETS_Taminiau_et_al.pdf

⁶ 1) https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/16692-National-targets-and-flexibilities-in-the-EU-climate-policy-framework-after-2030-review_en;
2) https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/17452-Energy-efficiency-legal-framework-after-2030_en
3) https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/17453-Renewable-energy-legal-framework-after-2030_en;
4) https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/16034-Update-of-the-governance-of-the-Energy-Union-and-climate-action_en;
5) https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/16632-Legal-framework-for-the-possible-use-of-international-carbon-credits-towards-the-2040-EU-climate-law-target_en;

t.o.v. 1990 te komen. Vanuit de Commissie is aangegeven dat het doel is om zo kosteneffectief mogelijk het 2040-doel te behalen, waarbij het ook geloofwaardig en overtuigend moet zijn dat de 90%-reductie gaat worden behaald. Een aantal gesprekspartners wijzen op het belang van een effectbeoordeling (impact assessment) bij de voorstellen, om te kunnen beoordelen of en hoe de EU de 90%-reductie zal gaan behalen. Een belangrijke vraag daarbij is wat via het ETS moet worden behaald aan reducties, en wat via de overige voorstellen zal moeten worden behaald. Vergeleken met de periode tot 2030 zullen niet-ETS1 sectoren naar verwachting meer moeten gaan leveren. De eerder uitgekomen effectbeoordeling uit 2024 bij de aanbeveling van de Commissie over het 2040-klimaatdoel is hierbij relevant. Deze *impact assessment* bevat transitiepaden per sector.⁷

Verwachte wijzigingen binnen LULUCF en ESR

Voor LULUCF en de ESR geldt dat beide verordeningen aflopen in 2030. Een van de vragen voor deze verordeningen zal zijn of internationale koolstofkredieten meegerekend mogen worden binnen de nieuwe doelen van de LULUCF en de ESR. De verwachting is verder dat er op EU-niveau per lidstaat sector-overstijgende reductiedoelen zullen worden vastgesteld, die de lidstaten vervolgens zelf per sector mogen invullen. Hoewel er EU-breed 90% minder uitstoot van broeikasgassen dient plaats te vinden tegen 2040, zouden sommige lidstaten via de Effort Sharing Regulation mogelijk hogere doelen opgelegd kunnen krijgen. Indien er minder gedecarboniseerd wordt via ETS, zal dit betekenen dat andere sectoren meer zullen moeten leveren.

Energiedoelen binnen 2040-maatregelenpakket EU

Bij de energievoorstellen van het 2040-maatregelenpakket is binnen de Commissie niet DG CLIMA, maar DG ENER in de lead; op dit moment is de Commissie voor deze voorstellen zich nog aan het oriënteren op hoe de herziening vorm zou kunnen krijgen. De Commissie constateert dat op basis van de huidige regels de lidstaten jaarlijks telkens 2% meer aandeel hernieuwbare energie in hun energiemix moeten hebben, maar dit vooralsnog niet halen. De EU zit nu onder de 26% aandeel, terwijl het doel voor 2030 is om EU-breed op 42,5% aandeel hernieuwbare energie in de energiemix uit te komen. De Commissie signaleert dat een sterkere uitvoering nodig zal zijn om de doelen te kunnen behalen. De Commissie merkt verder ook dat door de toegenomen elektrificatie het beleid voor energie-efficiëntie moet worden aangepast en dat een toegenomen gebruik van hernieuwbare energiebronnen vraagt om een flexibeler energiesysteem. De EU-lidstaten hebben tijdens de Energieraad van 26 juni 2026 ook al een eerste discussie gevoerd over de energiedoelen in het post-2030 raamwerk.⁸

⁷ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52024SC0063>

⁸ <https://www.consilium.europa.eu/en/meetings/tte/2026/06/26/>;
<https://open.overheid.nl/overheid/openbaarmakingen/api/v0/attachment/146ad760-75a7-4b23-88ff-592eb8c9b89f>

Tijdens deze discussie bleek dat er onenigheid bestaat over de definitie van hernieuwbare energie. Een aantal lidstaten wenst dat ook kernenergie mag worden beschouwd als hernieuwbare energiebron. Ook wenst een aantal lidstaten het aantal (sub)doelstellingen te verminderen en worden veel doelen te voorschrijvend gevonden. Verschillende gesprekspartners geven aan dat de EU de ambities voor investeringen in hernieuwbare energie zou moeten verhogen.

Aandacht voor (actieplan) elektrificatie

Een ander voor 17 juli a.s. aangekondigd EU-voorstel dat losstaat van het 2040-maatregelenpakket van de EU, maar wel bijdraagt aan de energietransitie is het door de EU aangekondigde actieplan (mededeling) voor elektrificatie. Mogelijk zal dit actieplan ook een streefdoel voor elektrificatie bevatten. De EU loopt achter op Aziatische landen als China, Zuid-Korea en Japan, die al uitkomen op ongeveer 30% elektrificatie, terwijl het aandeel elektriciteit in het eindgebruik van energie binnen de EU uitkomt op rond de 23-25%. Er ligt binnen de EU echter een groot potentieel voor elektrificatie, bijvoorbeeld binnen de sectoren transport (elektrische voertuigen), energie en gebouwde omgeving (warmtepompen). Een van de gesprekspartners raadt daarbij aan in te zetten op regelgeving waarin gebruik van elektriciteit wordt voorgeschreven. Tijdens de gesprekken werd ook stilgestaan bij de netcongestie in Nederland. Vanuit de gesprekspartners kwam de boodschap dat het uitbreiden van het elektriciteitsnet hoge prioriteit moet hebben, want de uitbouw van de elektriciteitsinfrastructuur is nodig voor de energietransitie. Een goed functionerend elektriciteitsnet met voldoende capaciteit is ook belangrijk voor de betaalbaarheid van energie en zal ook noodzakelijk zijn vanwege de aanleg van datacenters en de opkomst van AI, waardoor de vraag naar elektriciteit alleen maar verder toe zal nemen.

Monitoring voortgang behalen klimaatdoelen en oog voor rechtvaardige transitie

De governance verordening bevat onder andere de verplichting voor EU-lidstaten om via Integrale Nationale Energie en Klimaatplannen (INEKs) te rapporteren over de voortgang met het behalen van de klimaatdoelen.⁹ Meerdere gesprekspartners wijzen erop dat de wijze van rapportage door de EU-lidstaten over het uitgevoerde klimaatbeleid niet altijd even goed verloopt en hier verbetering mogelijk is. Op basis van de via de INEKs ingediende plannen blijkt overigens dat de EU in 2030 – bij volledige uitvoering en zonder tegenvallers – uit zal komen op een reductie van 54%, terwijl het doel 55% is. Op dit moment kan de Commissie bij het niet halen van de doelen een ingebrekestellingsprocedure (infractieprocedure) tegen de betreffende lidstaten opstarten.¹⁰ Volgens enkele gesprekspartners zou de Commissie er goed aan doen te onderzoeken hoe de implementatie richting het 2040-doel beter kan worden geborgd. Vanuit de Commissie werd ook benoemd dat de EU ook oog zal blijven

⁹ https://energy.ec.europa.eu/strategy/energy-union/national-energy-and-climate-plans_en?prefLang=nl

¹⁰ https://ec.europa.eu/economy_finance/eu-hof/procedures/inbreukprocedure

houden voor de *Just Transition*, om de transitie naar een klimaatneutraal Europa rechtvaardig te laten verlopen.

Commissie komt dit jaar ook met juridisch raamwerk voor gebruik internationale koolstofkredieten

De Commissie heeft aangekondigd in het vierde kwartaal van 2026 te komen met een juridisch raamwerk voor het mogelijke gebruik van internationale koolstofkredieten als onderdeel van het behalen van het 2040-klimaatdoel van de EU.¹¹ Hiermee wil de Commissie borgen dat de internationale koolstofkredieten die worden gebruikt van hoge kwaliteit zijn. Naar verwachting zal dit raamwerk dan ook kwaliteitseisen voor de kredieten bevatten. Er wordt in Brussel ook nagedacht over het centraal laten inkopen van koolstofkredieten, bijvoorbeeld door de Europese Commissie. Een van de gesprekspartners pleit voor het aanwijzen van een nalevingsentiteit (*compliance entity*) die internationale koolstofkredieten kan opkopen, deze op een centrale bank plaatsen en vervolgens aan partijen in de EU kan verkopen. Deze nalevingsentiteit zou ook besluiten mogen nemen over de verwachte mitigatiewaarde van de kredieten die in omloop worden gebracht. Een andere mogelijkheid zou kunnen zijn om een deel van het koolstofbudget van een ander land op te kopen. Hoeveel internationale koolstofkredieten er daadwerkelijk zullen worden gebruikt is op dit moment onduidelijk. Als de EU de grootste koper van koolstofkredieten ter wereld wordt, kan het ook regels hieraan stellen. Internationale koolstofkredieten kunnen nuttig zijn onderhandelingsinstrument met derde landen om meer aan klimaatactie te doen. Koolstofkredieten kunnen ook een exportmarkt creëren voor de EU en leiden tot technologieoverdracht.

Krachtenveld

Tijdens de gevoerde gesprekken is ook navraag gedaan over het krachtenveld. In het kader van de bredere discussie over concurrentiekracht van de Europese industrie en de hoge energieprijzen, is door een aantal lidstaten de koppeling gemaakt met de herziening van het EU-emissiehandelssysteem (EU-ETS). Een groep van 10 kritische lidstaten (Italië, Polen, Roemenië, Hongarije, Slowakije, Bulgarije, Kroatië, Tsjechië, Griekenland en Oostenrijk) heeft in maart 2026 gepleit voor afzwakking van het ETS met als doel de kosten van het EU ETS en daarmee de energieprijzen voor de industrie te verminderen. Een aantal van deze lidstaten is tegelijk netto-ontvanger van ETS-gelden en zou bij een afgezwakt ETS minder inkomsten tegemoet kunnen zien. In reactie hierop heeft een andere groep van 8 lidstaten (Spanje, Portugal, Nederland, Luxemburg, Slovenië, Denemarken, Finland en Zweden) zich juist openlijk uitgesproken tegen afzwakking van het EU-ETS, vanwege het belang ervan voor het EU-klimaatbeleid. Daarbij wezen deze lidstaten er bovendien op dat de koolstofprijs maar

¹¹ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/16632-Legal-framework-for-the-possible-use-of-international-carbon-credits-towards-the-2040-EU-climate-law-target_en

een beperkt onderdeel uitmaakt van de energiekosten.¹² Binnen het Europees parlement is er sprake van een ingewikkeld krachtenveld: de christendemocratische EVP lijkt intern verdeeld te zijn over de ETS-herziening. De sociaaldemocratische S&D, de liberale Renew en de Groenen hebben zich uitgesproken voor behoud van een stevig ETS, terwijl aan de rechterzijde van het Europees Parlement ECR en Patriots for Europe vooral kritiek hebben op het functioneren van het huidige EU ETS.

Proces en tijdlijn

Het eerste voorstel uit het 2040-maatregelenpakket van de EU, de ETS-herziening, zal naar verwachting al op 17 juli a.s. verschijnen. Tijdens de gesprekken bleek dat de focus in Brussel momenteel vooral op dit EU-voorstel ligt. De resterende voorstellen zullen eind 2026 volgen. Zodra de ETS-herziening is gepubliceerd, zullen zowel de EU-lidstaten (binnen de Raad) en het Europees Parlement hierover onderhandelingen gaan voeren. De verwachting is dat vanwege de Franse presidentsverkiezingen op 18 april 2027 de Raad zal proberen snel tot een positie te komen. Het Ierse Voorzitterschap streeft naar een akkoord tussen de lidstaten in de Milieuraad van december 2026. De verwachting is verder dat, zodra ook het Europees Parlement een positie heeft weten in te nemen, onder het Litouwse EU-voorzitterschap (1 januari-30 juni 2027) de Raad en het Europees Parlement zullen proberen uiterlijk in maart 2027 tot een definitief eindakkoord over de ETS-herziening te komen. Gelet op de verwachte publicatiedatum van de resterende voorstellen uit het 2040-klimaatmaatregelenpakket van de EU, zal besluitvorming binnen de Raad hierover pas op zijn vroegst in de loop van 2027 mogelijk zijn.

Vervolg EU-rapporteerschap

Het voornemen is om dit najaar, voorafgaand aan de publicatie van de resterende voorstellen uit het 2040-klimaatmaatregelenpakket van de EU, een aantal nieuwe gesprekken in Brussel te voeren. De verwachting is dat er dan meer over de verwachte inhoud van deze wijzigingsvoorstellen (ESR, LULUCF, RED, EED, het raamwerk voor koolstofkredieten en de governance verordening) bekend zal zijn. Ik zal uw Commissie per verslag over deze gesprekken informeren.

¹² <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/blg-1242551.pdf>;
<https://www.government.se/statements/2026/07/letter-to-the-president-of-the-council-on-regarding-the-ets/>;
https://www.bundeskanzleramt.gv.at/dam/jcr:6418d594-7acc-4789-b76d-a5ae910f97b4/letter_by_at_hr_el_hu_it_ro_bg_pl_cz_sk_on_ets_and_free_allowances.pdf

Felix Klos

Bijlage 1

Ik heb met de volgende personen gesproken in het kader van het EU-rapporteurschap Klimaat:

1. Lid van de *European Scientific Advisory Board on Climate Change*, de heer Detlef van Vuuren.
2. Directeur Duurzaamheid, Technologie en Outlooks IEA bij het Internationaal Energie Agentschap (IEA), mevrouw Laura Cozzi.
3. Energieanalist bij het Internationaal Energie Agentschap (IEA), de heer Alex Martinos.
4. Senior Fellow bij de Brusselse denktank Bruegel, de heer Georg Zachmann.
5. Affiliate Fellow bij de Brusselse denktank Bruegel, mevrouw Flora Marchioro.
6. Hoofd kabinet van Eurocommissaris voor Klimaat Wopke Hoekstra, de heer Han ten Broeke.
7. Directeur-generaal bij directoraat-generaal Klimaatactie van de Europese Commissie, de heer Kurt Vandenberghe.
8. Lid Kabinet van Uitvoerend Vicevoorzitter Europese Commissie verantwoordelijk voor een Schone, Rechtvaardige en Concurrerende Transitie Teresa Ribera Rodríguez, mevrouw Terhi Lehtonen.
9. Directeur Groene Transitie en Energie Systeem Integratie bij directoraat-generaal Energie van de Europese Commissie, de heer Lukasz Kolinski.
10. Attaché voor Klimaat en Milieu bij de Permanente Vertegenwoordiging van Nederland bij de EU, mevrouw Marthe Huigsloot.